

Η ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ ΕΝ ΕΛΑΤΕΙΑ

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας • Email: pgdimakis@gmail.com

Φωτο 1. Αυθεντικός και συνεπής φουσανελοφόρος ο Δήμαρχος Ελατείας Χριστόδουλος Δημακίδης. Υπόδειγμα πλήρης τής τοπικής επίσημης ενδυμασίας Ελατείας.

Η ενδυματολογική αλλαγή και η προοδευτική στροφή, πρὸς τα εισαγόμενα Ευρωπαϊκά πρότυπα, στην Ελάτεια, είχε αρχίσει μαζί με τήν σχηματοποίηση τού Νέου Ελληνικού Κράτους.

Η κοινωνική μάζα αγροτών και ποιμένων, με τα βασικά παρακολουθήματά της, τεχνίτες, μεταπράτες, υπαλλήλους Δημοσίου και άλλους, δέχεται τα ισχυρά ρεύματα αλλαγής, πού εισάγονται και αποτελούν, στόχο, αλλά και βαθμίδα ανόδου, στο κοινωνικό status και με τήν ενδυματολογική αλλαγή.

Η αντοχή και η αντίσταση όμως, ιδίως τών παλαιότερων, σημειώνεται και καταγράφεται και με τήν επιμονή, να ταφούν με τήν πατρογονική ενδυμασία, πού είναι και η αρχαία επιλογή και η αιτία, να χαθούν και εξ αυτού τού λόγου, πολλά εξαίρετα ενδυματολογικά δείγματα και κειμήλια, εκτός τής φθοράς, ενός ευαίσθητου υλικού και τής απαξίας, πού ακολούθησε, μετά τήν σχεδόν οριζόντια, αναπόφευκτη αποδοχή, τού συρμού, πού ευτυχώς, καθυστέρησε και βραδυπόρησε στην μικρή κοιλάδα, τού μέσου ρού τού Κηφισού. Δικαίως λοιπόν και πράγματι, όταν οι φουσανέλες κ.λ.π. ήταν στοιχεία απαραίτητα, μόνο για εορτές και πανηγύρεις, λόγω αχρησίας, έγιναν δυσέυρετες, με πολλά άλλα ακολουθούντα προβλήματα, όπως το μέγεθος, το άρτιον, η γενική κατάσταση παρουσίας κ.λ.π. Ελληνοράπτες στην Ελάτεια, γύρω στο 1900+20, αναφέρονται ο Λ. Δ. Τσολάκος, ο Γεωρ. Καφούρας, και ο Κώστας Γκοργκόλης (Πισλής) και άλλοι, πού δούλευαν κυρίως στα σπίτια και στα γύρω χωριά, με τήν βελόνα. Τα ρούχα αυτά ήταν τότε ακριβά, κόστιζαν μία περιουσία, πολλές φορές αποτελούσαν πολύτιμη κληρονομιά, αυτά τα σκουτιά, όπως τα ονόμαζαν, πού τα αγαπούσαν και τα σέβονταν, έχουν δε περάσει, στο αθάνατο Δημοτικό τραγούδι, ενώ τα παραμύθια τής γιαγιάς, κοντά στο τζάκι, αναφέρονταν σε φουσανελοφόρα παληκαρόπουλα, αρχοντοπούλες, σπηλιές και Δράκους, Αγαρηνούς και κάστρα άπαρτα. Έχουν ευτυχώς διασωθεί, αυθεντικές φωτογραφικές απεικονίσεις, φουσανέλες Δραχμανίου

Φωτο 2. Αυθεντικός φουσανελοφόρος Ελατείας, τής οικογένειας Ηλιοπούλου. 1906.

φωτο 1-2 καθώς και σχέδια φωτο 3. Αλλά ο σεβάσμιος και μοναδικός Φουσανελοφόρος Ελατείας, είναι και παραμένει, ο λιθανάγλυφος, πολιούχος Αφέντης καβαλάρης Αη-Δημήτρης, φωτο 5. Η αναστάτωση και η συζήτηση και αναζήτηση, για τήν εύρεση μίας φουσανέλας, για τήν παρέλαση, συγκινεί ακόμη, τον καλό μας γείτονα και συμπατριώτη Λευτέρη Χρέμο, στο μακρινό Austin Texas U S A, αλλά και μάς επίσης, για τήν αγάπη και τήν φροντίδα, πού συλλέγει και ταξινομεί τις αναμνήσεις του. Διαβάστε με προσοχή το κείμενό του, παρακάτω, ιδιαίτερα όταν απευθύνεται στον παππού του, τον Γέρο Χρέμο.

Κείμενο Λευτέρη Ν. Χρέμου. Η ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Όταν ήμουν μαθητής στο Δημοτικό Σχολείο στην Ελάτεια, κάθε φορά που πλησίαζε, η Εθνική Γιορτή τής 25ης Μαρτίου, η συζήτηση στο σπίτι μας, συχνά στρεφόταν, στην φουσανέλα τού παππού, και το περίτεχνα, κεντημένο γελέκο του. Αιτία, για αυτή τήν ετήσια συζήτηση, αναζήτηση και ανάμνηση, ήταν ότι δεν βρίσκαμε, φορεσιά ανάλογη, με το ύψος και το βάρος μου. Ο παππούς έλεγε, ο γέρο-Χρέμος, ήταν κι αυτός μεγαλόσωμος και η φορεσιά του, θα ήταν στα μέτρα μου, για να παρελάσω και εγώ με τους φουσανελοφόρους τής τάξης μου. Ήταν όμως, και, η επιθυμία του, να τον θάψουν, με τήν φουσανέλα του. Ήταν περισσότερο από επιθυμία, για τήν οποία, όχι μόνο έκανε συχνές αναφορές, αλλά και κάθε φορά, πού νόμιζε, ότι είχε έρθει η ώρα, έβαζε τήν ψυχοκόρη τήν Βασιλική, να τήν σιδερώσει μπροστά του, και τής έδινε ένα μικρό χαρτζιλίκι καθώς και στα μικρά, τότε αδέρφια μου! Αυτό γινόταν αρκετά συχνά, έτσι πού ο πατέρας μου, χρειάστηκε να τούς εξηγήσει, πώς δεν πεθαίνει ο παππούς, έχει ακόμη καιρό, και να πάνε να παίξουν. Το μοιραίο ήρθε κάποια μέρα τού 1941.

Γεννήθηκα αργότερα και δεν σε γνώρισα παππού. Όμως αισθάνομαι βαθειά ικανοποίηση, πού η επιθυμία σου έγινε, όπως ακριβώς το ήθελες. Η φουσανέλα σε εκφράζει απόλυτα. Ήσουν παιδί τής Ρούμελης. Έζησες όπως οι πρόγονοί σου, στο Μόδι και τα βοσκοτόπια στα ριζά τού Καλλιδρομου, από τήν Χρέμμα μέχρι το Στριβό ατενίζοντας τον Παρνασσό, έχοντας πίσω σου τήν Φοντάνα. Θα ήταν το μεγαλύτερο, ανόσιο κρίμα, αν παρουσιαζόσουν στον πλάστη σου, ντυμένος τα φράγκα!

Φωτο 3. Φουσανελοφόρος Έλληνας με μουσικό όργανο, σε χαλκογραφία τού 18ου αι.

Φωτο 4. Διαφημιστική αφίσα τών Ραπτομηχανών Singer με μηχανή ραφής σε εργαστήριο Ελληνοραφείο. Τα εικονιζόμενα πρόσωπα, φέρουν Ελληνικού τύπου, ενδυμασία και υπαινετικό λευκό ύφασμα επί τής ραπτο μηχανής, ημέεργα φύλλα φουσανέλας.

Φωτο 5